

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Skogsstyrelsen

Yttrande över förslag till nya föreskrifter om anmälningsskyldighet för samråd för skogsbruksåtgärder

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till nya föreskrifter och allmänna råd till 12 kap. 6 § miljöbalken.

Regelrådet yttrar sig inte över allmänna råd.

I sak innebär förslaget ett tydliggörande av de verksamheter eller åtgärder som myndigheten bedömer är av det slaget att de alltid ska anmälas för samråd. Det är åtgärder som kan medföra skada på naturmiljön och där verksamhetsutövaren vanligtvis behöver vidta försiktighets- eller skyddsåtgärder för att minska risken för att skada på naturmiljön uppstår. Av föreskrifterna framgår även vilka ytterligare uppgifter en anmälan ska innehålla, dvs. uppgifter utöver en beskrivning av den planerade åtgärden och en karta.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Förslagsställaren genomför ett arbete med ett nytryck av föreskrifter och allmänna råd till 12 kap. 6 § miljöbalken och har tagit fram ett förslag till nya föreskrifter, vars syfte är att tydliggöra de verksamheter eller åtgärder som bedöms vara av det slaget att de alltid ska anmälas för samråd. Det rör sig om maskinell dikesrensning, skogsgödsling och askåterföring samt anläggande av skogsbilväg.

Myndigheten uppger att man har gjort en avvägning där faktorer som ökad administrativ börda för verksamhetsutövaren, åtgärdernas risk för skada på naturmiljön och behov av tillsyn har beaktats. Bedömningen är att för de utpekade områdena är risken för skada på naturmiljön i normalfallet så pass stor att en anmälningsplikt är motiverad.

Att reglera i föreskrift vilka särskilda slag av verksamheter och åtgärder som ska omfattas av obligatorisk anmälningsskyldighet innebär att verksamhetsutövaren inte själv behöver göra någon bedömning av om den planerade verksamheten eller åtgärden ska anmälas för

samråd. Den generella samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § miljöbalken gäller i grunden för sådana verksamheter eller åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Det innebär att för sådana verksamheter och åtgärder som inte omfattas av obligatorisk samrådsplikt behöver verksamhetsutövaren alltid inför en planerad åtgärd bedöma om åtgärden behöver anmälas för samråd.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren uppger att samrådsbestämmelserna har en viktig funktion som ett förebyggande och enkelt medel för kontroll och styrning av potentiellt miljöstörande verksamheter. Möjligheten till samråd ger ett lärande och en säkerhet för en markägare men kan också hindra att skada uppkommer på allmänna eller enskilda intressen. Det är också viktigt att enskilda eller juridiska personer ska kunna läsa sig till vilka bestämmelser som reglerar den verksamhet som bedrivs. Med föreskrifter som reglerar när anmälan för samråd alltid ska göras, för vissa verksamheter som typiskt sett har miljöpåverkan, skapas tydlighet för när anmälningsplikt råder. Det underlättar även den bedömning verksamhetsutövaren ska göra om anmälningsplikt föreligger enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Om några föreskrifter inte meddelas skulle myndigheter, företag och enskilda vara helt hänvisade till den allmänna samrådsskyldigheten och därmed alltid behöva göra bedömningen av om en planerad verksamhet eller åtgärd är samrådspliktig hos Skogsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken.

Förslagsställaren uppger att det under år 2019 inkom strax under 5 900 anmälningar för samråd. Alternativet att inte meddela några föreskrifter om obligatorisk samrådsplikt skulle innebära en minskad administration för skogsbruket men samtidigt skulle det uppstå en större osäkerhet för en markägare huruvida en åtgärd omfattas av anmälningsplikt eller inte. Det skulle också kunna innebära att fler miljöstörande verksamheter inte anmäls och därmed inte kommer till myndighetens kännedom.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen i remissen är tydlig, vilket är värdefullt.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och av effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Myndigheten bedömer att regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen och att reglerna inte går utöver de krav som följer av anslutningen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I remissen anges att föreskrifterna beräknas kunna träda i kraft den 1 december 2021. Myndigheten uppger att man behöver informera på flera olika sätt om föreskrifterna för att på ett bra sätt nå ut med information kring föreskrifterna till berörda, enskilda markägare och företag. I samband med att myndigheten informerar om föreskrifterna är det lämpligt att även informera om den generella samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken, som gäller i grunden för sådana verksamheter eller åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Skogsbruksföretagen kan också behöva en viss tid för att anpassa sin verksamhet till föreskrifterna, till exempel för att uppdatera sina rutiner och kunskapsunderlag om när en anmälan om samråd ska göras.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

De verksamhetsutövare som berörs är enskilda skogsägare och skogsbruksföretag med eget skogsinnehav eller som företrädar annan skogsägare som ombud. Företagen inom skogsbruket uppvisar en stor variation, allt från större bolag till enskilda skogsägare där de senare utgör en övervägande majoritet. I en tabell redovisas berörda företag uppdelat på storleksklass efter antal anställda.

Totalt finns i Sverige nästan 320 000 skogsägare (fysiska personer) och antal unika brukningsenheter är knappt 235 000. 98 procent av alla brukningsenheter ägs av enskilda ägare och övriga ägarklasser äger resterande andelar. Fördelning av produktiv skogsmark per ägarklass är 48 procent enskilda ägare, 24 procent privatägda aktiebolag, 13 procent statsägda aktiebolag, 6 procent övriga privata ägare, 7 procent staten och till slut ägs 2 procent av övriga allmänna ägare.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen i remissen är tydlig, vilket är värdefullt.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Myndigheten uppger att antalet anmälningar för maskinell dikesrensning bedöms öka med 20 procent, från 1 878 år 2020 till ca 2 300 anmälningar årligen. Det framhålls emellertid att bedömningen är mycket osäker. År 2020 anmäldes 628 skogsbilvägar för samråd. Även i detta fall bedömer förslagsställaren att antalet anmälningar kommer att öka. En ökning på 50 procent, som är antagandet, skulle innebära att ytterligare strax över 300 anmälningar om samråd skulle behöva göras årligen. Vidare anmäldes 374 skogsgödslingar samt 172 askåterföringar för samråd under föregående år. Eftersom det redan har funnits föreskriftskrav på att samtliga maskinella skogsgödslingar och askåterföringar ska anmälas för samråd bedömer förslagsställaren att antalet anmälningar inte kommer att påverkas

nämnavert. Sammantaget innebär förslaget alltså att ca 700 anmälningar om samråd tillkommer jämfört med dagens situation.

Den administrativa kostnaden för skogsbruksföretagen består i att i samband med planering av en åtgärd även lämna de uppgifter som är obligatoriska för en anmälan. I anmälan bedöms inga fler uppgifter än vad som normalt ingår i planeringen inför en åtgärd behöva ingå. Bedömningen är därför att både kostnaden och tidsåtgången för att upprätta en anmälan är mycket låga.

Förslagsställaren har möjliggjort att anmälningar om samråd lämnas in digitalt genom att dels erbjuda en egen digital inlämningsfunktion (Mina sidor), dels erbjuda en digital lösning som skogsbruksföretagen kopplar ihop med de egna digitala systemen och som möjliggör digital inlämning av ärenden (Nemus). I båda fallen kommer systemen att anpassas till den nya regleringen och antalet frågeställningar kommer att vara färre än i dag.

Tidsåtgången för att fylla i en anmälningsblankett för samråd och för enskilda markägare via Mina sidor beräknas till cirka 30 minuter per anmälan. Används i stället skogsbruksföretagens egna digitala system med koppling till Nemus beräknas tidsåtgången för anmälan minska till 15 minuter. Mot bakgrund av antagandet att antalet anmälningar kommer att öka med ca 700 årligen skulle det innebära 350 timmar extra administration om enbart pappersblankett används. Används i stället skogsbruksföretagens egna digitala system kopplade till Nemus minskar det extra arbetet till 175 timmar. Det stora antalet skogsägare, 320 000, indikerar enligt myndigheten att de utpekade åtgärderna utförs relativt sällan och den administrativa kostnaden fördelas på ett stort antal företag. Sammantaget bedöms bestämmelserna medföra en marginell ökad kostnad för en enskild skogsägare eller för skogsbruksföretag.

Regelrådet gör följande bedömning. De antaganden som görs beträffande hur antalet anmälningar kan komma att påverkas redovisas utförligt och tydligt samtidigt som osäkerheten i uppskattningarna framhålls. Det framgår emellertid inte vad som ligger till grund för antagandena om tidsåtgång. Regelrådet anser dock inte att det finns skäl att anta att uppskattningarna inte skulle vara rimliga. Vidare hade det varit motiverat med en kostnadsbedömning avseende anmälningsförfarandet.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företags administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I remissen anges att de föreslagna föreskrifterna inte innehåller några bestämmelser som medför ökade kostnader för företagen, förutom själva anmälningsförfarandet. Inför en åtgärd behöver en planering av åtgärden göras och regleringen innebär inte att några ytterligare uppgifter än dessa behöver tas fram inför en anmälan om samråd. Företagen behöver inte heller förändra sin verksamhet med anledning av de föreslagna föreskrifterna eftersom föreskrifterna endast reglerar när en anmälan behöver lämnas in till myndigheten.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet finner inget som talar emot förslagsställarens bedömning.

Regelrådet finner därför redovisningen av berörda företags andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I remissen anges att det föreslagna regelverket gäller för alla skogsägare och företag som äger skog och bedriver skogsbruk. Myndigheten bedömer därför att konkurrensförhållandena inte kommer att påverkas.

Regelrådet gör följande bedömning. Eftersom det förväntade ökade antalet anmälningar fördelas på ett mycket stort antal företag är det rimligt att, i likhet med förslagsställaren, anta att konkurrensförhållandena inte kommer att påverkas nämnvärt.

Regelrådet finner därför redovisningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Bedömningen i remissen är att regleringen inte kommer att påverka företagen i andra avseenden.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet finner inga skäl att anta att förslaget skulle komma att påverka företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner därför redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I remissen anges att förslaget gäller lika för alla ägarkategorier, såväl enskilda skogsägare som skogsägande aktiebolag. Det är många små företag som berörs i och med att de enskilda markägarna ses som småföretagare. Ändringen syftar till att göra regelverket enklare och tydligare. Myndigheten bedömer att detta till en del kan komma att underlätta för små företag.

Mertalet anmälningar om samråd enligt 12 kap. 6 § kommer även fortsättningsvis att göras av skogsbruksföretag som förutom att anmäla åtgärder på sin egen fastighet även agerar juridiskt ombud åt enskilda markägare. Ca 85 procent av de enskilda markägarna anlitar ett juridiskt ombud inför en åtgärd i skogen. För enskilda markägare som själva lämnar in anmälan om samråd finns möjlighet att använda det digitala systemet Mina sidor. Systemet kan även användas av företag och juridiska ombud. Mina sidor förenklar för såväl enskilda markägare som företag att lämna in anmälningar. Föreskrifterna bedöms minska eventuellt behov av expertkunskap vid bedömning om en åtgärd ska anmälas för samråd.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren anger tydligt vad förslaget kan komma att innebära för de små företagen, vilket är värdefullt.

Regelrådet finner redovisningen av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen håller tillräcklig kvalitet avseende samtliga del aspekter.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 18 augusti 2021.

I beslutet deltog: Elisabet Thand Ringqvist, ordförande, Cecilia Gunne, Hans Peter Larsson, Claes Norberg och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Ulrika Wienecke.

Elisabeth Thand Ringqvist
Ordförande

Ulrika Wienecke
Föredragande